

У К Р А Ї Н А
ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ

ПОСТАНОВА

13 вересня 2012 року № 893

Про забезпечення тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси

Із змінами, внесеними постановами
Центральної виборчої комісії
від 22 вересня 2012 року № 1046,
від 9 квітня 2014 року №240,
від 15 травня 2014 року №589

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 2, частини першої статті 6, частин першої, третьої статті 7, пункту 9 частини першої статті 9, частин третьої, сьомої статті 14, частини першої статті 16, частини третьої статті 17, пункту 1 статті 18 Закону України "Про Державний реєстр виборців", керуючись статтями 11 – 13, пунктами 4, 5, 8 статті 17, частиною другою статті 27 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія **постановляє**:

1. Затвердити Порядок тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси (додаток 1).

2. Встановити примірний зразок заяви про тимчасову зміну місця голосування виборця (додаток 2).

3. Встановити форми:

наказу про тимчасову зміну місця голосування виборця (додаток 3);

посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця (додатки 4, 5);

журналу обліку посвідчень, які підтверджують тимчасову зміну місця голосування виборця (додаток 6);

наказу про відміну тимчасової зміни місця голосування виборця (додаток 7).

4. Посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця, виготовляється у форматі А5 (148 x 210 мм).

5. Визнати такими, що втратили чинність, постанову Центральної виборчої комісії від 1 квітня 2011 року № 57, пункт 2 постанови Центральної виборчої комісії від 10 листопада 2011 року № 135.

6. Цю постанову надіслати Міністерству закордонних справ України, регіональним органам адміністрування Державного реєстру виборців для доведення до відома відповідних органів ведення Державного реєстру виборців та контролю за її виконанням.

Заступник Голови Центральної виборчої комісії Ж. УСЕНКО-ЧОРНА

ПОРЯДОК
тимчасової зміни місця голосування виборця
без зміни його виборчої адреси

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок розроблено з метою забезпечення тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси на період проведення виборів Президента України, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму, однакового застосування органами ведення Державного реєстру виборців (далі – органи ведення Реєстру) законодавства України про вибори та референдуми під час приймання та розгляду звернень громадян про тимчасову зміну місця голосування.

(пункт 1.1 із змінами, внесеними згідно з постановою
Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046)

1.2. Положення частини третьої статті 7 Закону України "Про Державний реєстр виборців" не поширюються на вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, місцеві референдуми.

(розділ I доповнено новим пунктом 1.2 згідно з постановою
Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046)

1.3. Тимчасова зміна місця голосування громадянина України, який має право голосу на виборах або референдумі (далі – виборець), передбачає зміну виборчої дільниці (дільниці для голосування), до якої виборець відноситься за його виборчою адресою, на іншу виборчу дільницю (дільницю для голосування) без зміни його виборчої адреси.

**II. Приймання звернень громадян про тимчасову зміну
місця голосування**

2.1. Заява про тимчасову зміну місця голосування виборця (далі – заява) приймається органом ведення Реєстру:

за вказаним у заяві місцем перебування виборця в день виборів (повторного голосування), референдуму чи місцезнаходженням виборчої дільниці, дільниці для голосування, яку він просить визначити місцем його голосування;

за виборчою адресою заявника, яка визначається відповідно до статті 8 Закону України "Про Державний реєстр виборців".

2.2. Заява виборця, виборча адреса якого знаходиться за межами України, та який перебуватиме в день виборів Президента України (повторного голосування), народних депутатів України, всеукраїнського референдуму на території України, приймається органом ведення Реєстру за вказаним у заяві місцем перебування чи місцезнаходженням виборчої дільниці, дільниці для голосування, яку він просить визначити місцем його голосування, або органом ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України.

(пункт 2.2 із змінами, внесеними згідно з постановами
Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046,
від 09.04.2014 р. №240)

2.3. Заява виборця, який проживає чи перебуває в Україні, та перебуватиме в день виборів Президента України (повторного голосування), виборів народних депутатів України, всеукраїнського референдуму за її межами, приймається органом ведення Реєстру за виборчою адресою заявника або органом ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України.

2.4. Заява виборця, виборча адреса якого знаходиться за межами України, з проханням тимчасово змінити місце його голосування на виборах Президента України (повторному голосуванні), виборах народних депутатів України, всеукраїнському референдумі на іншу закордонну виборчу дільницю (дільницю для голосування), приймається органом ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України.

Виборець, який проживає чи перебуває за межами України, може за власною ініціативою звернутися до відповідної закордонної дипломатичної установи України щодо зміни його виборчої адреси в порядку, встановленому статтею 20 Закону України "Про Державний реєстр виборців".

2.5. Пункт 2.5 виключено

(згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046)

2.5. У заяві зазначаються ідентифікаційні персональні дані виборця, які однозначно визначають його особу: прізвище, власне ім'я (усі власні імена), по батькові, дата та місце народження, його виборча адреса, а також мотивування необхідності тимчасової зміни місця голосування та адреса, де він перебуватиме в день виборів (повторного голосування) або референдуму, чи номер виборчої дільниці (дільниці для голосування), яку він просить визначити місцем його голосування, із зазначенням виборчого округу та його номера (за наявності).

До заяви додаються документи (копії документів), які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни виборчої адреси. У разі якщо до заяви додаються копії документів, їх оригінали пред'являються органу ведення Реєстру для перевірки вірності цих копій.

(абзац другий пункту 2.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046)

Виборці, виборча адреса яких знаходиться на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, можуть не додавати до заяви документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця їх голосування

(пункт 2.5 доповнено новим абзацом згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 09.04.2014 р. №240)

2.6. Під час виборчого процесу виборів Президента України, народних депутатів України члени окружних виборчих комісій та дільничних виборчих комісій звичайних виборчих дільниць подають заяву до органу ведення Реєстру за місцезнаходженням відповідної виборчої дільниці або за своєю виборчою адресою не пізніше як за п'ять днів до дня голосування. Члени окружних виборчих комісій включаються до списку виборців на виборчій дільниці, найбільш наближеній до місця знаходження відповідної окружної виборчої комісії. Члени дільничних виборчих комісій включаються до списку виборців на виборчій дільниці, де вони включені до складу виборчої комісії.

До заяви члена виборчої комісії додається копія відповідного посвідчення (оригінал пред'являється органу ведення Реєстру) або копія рішення про утворення відповідно окружної чи дільничної виборчої комісії/рішення про зміни в складі виборчої комісії.

(розділ II доповнено новим пунктом 2.6 згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 09.04.2014 р. №240)

2.7. Орган ведення Реєстру сприяє громадянам у визначенні виборчої дільниці (дільниці для голосування) та при поданні ними заяви надає необхідну правову допомогу.

2.8. З метою надання правової допомоги виборцям орган ведення Реєстру розміщує у спеціально відведеному місці примірний зразок заяви (додаток 2).

Недотримання примірного зразка заяви не є підставою для відмови в її прийнятті.

2.9. При поданні заяви громадянин пред'являє документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, – паспорт громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України (якщо особа нещодавно набула громадянства України). Для громадян України - військовослужбовців документом, який пред'являється органу ведення Реєстру, також може бути посвідчення військовослужбовця або військовий квиток.

(пункт 2.9 доповнено згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 15.05.2014р. №589)

2.10. Вказані в заяві відомості перевіряються органом ведення Реєстру щодо їх повноти та відповідності даним документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.

2.11. Якщо заява не містить даних, необхідних для прийняття відповідного рішення, та неможливо усунути ці недоліки під час її приймання, вона невідкладно повертається громадянину з відповідними роз'ясненнями.

2.12. Заява в день її подання реєструється органом ведення Реєстру в журналі реєстрації звернень виборців (осіб).

III. Порядок розгляду звернень громадян про тимчасову зміну місця голосування

3.1. Заява розглядається органом ведення Реєстру невідкладно, але не раніше дня початку відповідного виборчого процесу чи процесу референдуму та не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування.

3.2. Під час розгляду заяви орган ведення Реєстру перевіряє, чи включений заявник до Державного реєстру виборців (далі – Реєстр).

У ході перевірки включення особи до Реєстру орган ведення Реєстру з'ясовує, чи не було змінено місце голосування заявника на зазначених у заяві виборах або референдумі.

3.3. У разі включення громадянина до Реєстру орган ведення Реєстру встановлює, чи має він право голосу на відповідних виборах або референдумі.

Наявність права голосу на виборах або референдумі встановлюється відповідно до Конституції України та Законів України "Про вибори Президента України", "Про вибори народних депутатів України", "Про всеукраїнський референдум".

(абзац другий пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з постановами Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046, від 09.04.2014 р. №240)

3.4. Для встановлення наявності в заявника права голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, всеукраїнському референдумі орган ведення Реєстру перевіряє:

належність до громадянства України;
досягнення вісімнадцяти років;
відсутність у записі Реєстру стосовно заявника службової відмітки про визнання його недієздатним.

3.5. На період проведення чергових і позачергових виборів народних депутатів України орган ведення Реєстру може тимчасово змінити місце голосування виборцю на іншу виборчу дільницю, в тому числі поза межами одномандатного виборчого округу, до якого такий виборець відноситься на підставі відомостей Реєстру про його виборчу адресу.

Під час проведення в одномандатному виборчому окрузі повторного голосування по кандидатах у народні депутати України чи повторних або проміжних виборів народного депутата України орган ведення Реєстру може тимчасово змінити місце голосування виборцю, в тому числі члену виборчої комісії, якщо його виборча адреса належить до території одномандатного виборчого округу, в якому проводяться такі вибори (повторне голосування), та виборча дільниця, яку він просить визначити місцем його голосування, розташована на території цього одномандатного виборчого округу

(пункт 3.5 у редакції постанови Центральної виборчої комісії від 09.04.2014р. №240)

3.6. Пункт 3.6 виключено

(згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046)

IV. Прийняття органом ведення Реєстру рішення за результатами розгляду заяви про тимчасову зміну місця голосування

4.1. Якщо за результатами розгляду заяви встановлено її обґрунтованість та наявність підтверджуючих документів крім випадку, передбаченого пунктом 2.5 цього Порядку, заявник включений до Реєстру і має право голосу на відповідних виборах або референдумі, керівник органу ведення Реєстру видає з дотриманням вимог цього Порядку наказ про тимчасову зміну місця голосування виборця (додаток 3), що оформляється на бланку органу ведення Реєстру, примірні зразки якого затверджені постановою Центральної виборчої комісії від 18 листопада 2010 року № 527.

(пункт 4.1 із змінами, внесеними згідно з постановами Центральної виборчої комісії від 22.09.2012 р. № 1046, від 09.04.2014 р. № 240)

4.2. Тимчасова зміна місця голосування забезпечує включення виборця до списку виборців тільки на одній виборчій дільниці (дільниці для голосування), утвореній на відповідних виборах або референдумі.

4.3. При включенні виборця, якому тимчасово змінено місце голосування, до списку виборців у графі "Примітки" навпроти його прізвища зазначаються номер посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця, дата його видачі та найменування органу ведення Реєстру, який його видав.

У разі якщо виборцю на період проведення чергових і позачергових виборів народних депутатів України тимчасово змінено місце голосування поза межами одномандатного виборчого округу, до якого такий виборець відноситься на підставі відомостей Реєстру (виборець за виборчою адресою не відноситься до одномандатного виборчого округу, до складу якого входить звичайна виборча дільниця, на яку тимчасово змінено місце голосування виборця), також у графі "Примітки" робиться відмітка "Отримує лише бюлетень для голосування у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі

(пункт 4.3 доповнено новим абзацом згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 09.04.2014 р. №240)

4.4. Орган ведення Реєстру здійснює облік таких наказів з використанням програмних засобів автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи "Державний реєстр виборців", а також у журналі реєстрації наказів керівника органу ведення Державного реєстру виборців.

4.5. Про тимчасову зміну місця голосування виборцю видається посвідчення за встановленою формою (додатки 4, 5).

Посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця, підписується керівником органу ведення Реєстру, який його видав, та засвідчується печаткою цього органу.

4.6. Посвідчення підлягає обов'язковій реєстрації в журналі обліку посвідчень, які підтверджують тимчасову зміну місця голосування виборця (додаток 6).

Про отримання посвідчення виборець розписується в журналі обліку посвідчень, які підтверджують тимчасову зміну місця голосування виборця.

4.7. Якщо виборцю вже було змінено місце голосування, орган ведення Реєстру невідкладно повертає заяву такого виборця з роз'ясненням можливості повторного звернення у визначений законом строк після відкликання попередньої заяви в органі ведення Реєстру за місцем отримання посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця, та його повернення.

4.8. У разі відкликання виборцем заяви, на підставі якої було змінено місце голосування, однак не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування, керівник органу ведення Реєстру видає наказ про відміну тимчасової зміни місця голосування виборця (додаток 7). При цьому посвідчення, що підтверджує тимчасову зміну місця голосування виборця, підлягає поверненню до органу ведення Реєстру, який його видав.

Про повернення виборцем посвідчення в журналі обліку посвідчень, які підтверджують тимчасову зміну місця голосування виборця, у графі "Примітка" зазначається дата його повернення, а у випадку втрати посвідчення проставляється відповідна відмітка.

4.9. Якщо виборець звернувся із заявою до органу ведення Реєстру за своєю виборчою адресою, однак виявився не включеним до Реєстру, йому одночасно пропонується подати заяву щодо свого включення до Реєстру, а в разі звернення до органу ведення Реєстру не за своєю виборчою адресою – звернутися з відповідною заявою до органу ведення Реєстру за місцем свого проживання на території України. Виборець, який проживає за межами України та перебуває на території України, звертається із заявою щодо свого включення до Реєстру до органу ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України.

4.10. Керівник органу ведення Реєстру відмовляє у задоволенні заяви особи про тимчасову зміну місця голосування з таких підстав:

якщо заяву подано раніше утворення виборчих дільниць (дільниць для голосування) або пізніше як за п'ять днів до дня голосування;

якщо встановлено, що особа, яка звернулася із заявою, не має права голосу на відповідних виборах чи референдумі;

якщо заяву про тимчасову зміну місця голосування виборця визнано необґрунтованою;

якщо до заяви виборцем не додано документів (копій документів), які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни виборчої адреси крім випадку, передбаченого пунктом 2.5 цього Порядку;

(абзац п'ятий пункту 4.10 доповнено згідно з постановою Центральної виборчої комісії від 09.04.2014 р. №240)

якщо звичайна виборча дільниця, яку виборець просить визначити місцем його голосування на період проведення повторного голосування по кандидатах у народні депутати України чи повторних або проміжних

виборів народного депутата України, не входить до складу одномандатного виборчого округу, до якого такий виборець відноситься на підставі відомостей Реєстру про його виборчу адресу

(абзац шостий пункту 4.10 у редакції постанови
Центральної виборчої комісії від 09.04.2014р. №240)

4.11. Особі, якій відмовлено в задоволенні заяви, повідомляється про це у письмовій формі із зазначенням вичерпного переліку підстав відмови.

4.12. Розглянуті заяви, відповідні накази формуються у справи та зберігаються відповідно до порядку, передбаченого для документів, які є підставою для внесення змін до персональних даних виборця у Реєстрі.

4.13. Посадові та службові особи органів Реєстру несуть персональну відповідальність за неправомірну видачу наказу щодо тимчасової зміни місця голосування виборця без дотримання вимог цього Порядку.

Секретар Центральної виборчої комісії

Т. ЛУКАШ